

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-158- 8579

Chișinău

14.08.2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se prezintă Avizul asupra proiectului de lege pentru abrogarea articolului 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000 (inițiativa legislativă nr. 194 din 21 iunie 2023), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 august 2023.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Avizului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Avizul asupra proiectului de lege (în limba română – 4 file).

Secretar general adjunct al Guvernului Roman CAZAN

Ex: V. Mustea
Tel: 250-128

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. 2023		
"14"	08	2023
Ora _____		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 600

din 14 august 2023

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului
de lege pentru abrogarea articolului 108 din
Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege pentru abrogarea articolului 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării**

Dumitru ALAIBA

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 600/2023

AVIZ
asupra proiectului de lege pentru abrogarea articolului 108
din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru abrogarea articolului 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 194 din 21 iunie 2023) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop înlăturarea discrepanțelor legislative prin care se obstrucționează exercitarea dreptului de proprietate al autorităților administrației publice locale asupra terenurilor pe care sunt amplasate piețele locale.

Conform redacției actuale a art. 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000 (în continuare – *Legea nr. 1252/2000*), terenul transmis în folosință organizațiilor cooperatiste de consum și întreprinderilor lor cooperatiste își mențin acest regim juridic pe durata existenței acesteia. Terenurile transmise pot fi cumpărate și/sau privatizate în mod prioritar de către organizațiile cooperatiste de consum și întreprinderile lor cooperatiste, la cerere, în conformitate cu legislația.

Potrivit celor invocate de către autorul inițiativei, proiectul de lege este elaborat drept urmare a multiplelor adresări și solicitări înaintate Comisiei administrație publică și dezvoltare regională din partea autorităților administrației publice locale (ale municipiului Comrat, orașului Nisporeni, Fălești etc.) cu privire la disensiunile existente la aplicarea normelor stabilite la art. 108 din Legea nr. 1252/2000 prin corelare cu prevederile cadrului normativ privind administrarea, exercitarea și apărarea dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale (UAT), și anume:

- art. 11 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, potrivit căreia piețele, piețele comerciale și terenurile aferente acestora sunt bunuri care se înscriu în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale;

- art. 10 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, art. 5 din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice și art. 75 alin. (3) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, care statuează că bunurile domeniului public fac obiectul exclusiv al proprietății publice a unităților administrativ-teritoriale și sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, nu pot fi înstrăinate, supuse executării silite și nu pot fi dobândite de alte persoane prin uzucapiune.

Sub aspect conceptual, Guvernul susține soluționarea problematicii abordate de o manieră care să asigure atât respectarea dreptului de proprietate,

cât și a principiului fundamental al autonomiei locale. Totodată, prioritar urmează a se ține cont de următoarele aspecte importante.

Reglementările art. 108 din Legea nr. 1252/2000 au fost supuse controlului constituționalității și în temeiul Hotărârii Curții Constituționale nr. 9/2007 pentru controlul constituționalității articolului 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252-XIV din 28 septembrie 2001 (în continuare – *Hotărârea Curții Constituționale nr. 9/2007*) au fost declarate constituționale.

În această ordine de idei, potrivit § 3 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 9/2007, dispoziția constituțională cuprinsă în art. 9 alin. (1) divizează proprietatea în proprietate publică și proprietate privată, iar art. 127 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova specifică subiecții proprietății publice. Potrivit acestui articol, proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale. Astfel, unitățile administrativ-teritoriale sunt titulare ale proprietății publice, aceasta reprezentând patrimoniul comunităților locale. Subiect al dreptului de proprietate publică al unității administrativ-teritoriale este autoritatea administrației publice locale, care exercită acest drept în volum deplin, în interesele și în numele colectivității din teritoriul său, în baza legii. În temeiul aceluiași paragraf al Hotărârii Curții Constituționale nr. 9/2007, o altă exigență constituțională, statuată în alin. (2) art. 9 din Constituția Republicii Moldova, este interdicția folosirii proprietății în detrimentul drepturilor omului. Realizarea acestei exigențe presupune egalarea condițiilor juridice pentru exercitarea dreptului de proprietate publică al unităților administrativ-teritoriale cu condițiile juridice de exercitare a dreptului la orice formă de proprietate. Această dispoziție constituțională pune semnul egalității între toate formele de proprietate. În același context s-a menționat că „exercitarea dreptului de proprietate al unităților administrativ-teritoriale trebuie corelată cu principiile Codului civil și cu actele normative pertinente.”

Prin urmare, conform art. 500 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului, iar autoritatea administrației publice locale în calitatea sa de proprietar asupra bunurilor proprietate publică a unității administrativ-teritoriale este abilitată cu dreptul de a decide înstrăinarea acestora, fapt ce semnifică că autoritatea administrației publice locale va face uz de dreptul de dispoziție asupra bunului în cazul în care apare chestiunea cumpărării/privatizării acestuia.

Totodată, art. 500 alin. (3) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 statuează că dreptul de proprietate poate fi limitat prin lege sau de drepturile unui terț. Norma enunțată denotă faptul că la exercitarea dreptului de proprietate pot exista unele limitări stabilite prin lege sau de drepturile unui terț. Astfel, reglementarea art. 108 din Legea nr. 1252/2020 se referă la limitarea exercitării dreptului de proprietate prin stabilirea dreptului de preemțiune la cumpărarea și/sau privatizarea terenurilor transmise în folosința organizațiilor cooperatiste de consum și întreprinderilor lor cooperatiste, la cerere, în

conformitate cu legislația. Referitor la conținutul dreptului de preemțiune urmează de menționat că acesta constă în privilegiul, stabilit prin lege sau contract, al titularului acestui drept de a fi preferat în calitate de cumpărător, în cazul în care proprietarul bunului dorește să-l vândă, fiind reglementat prin art. 1143-1150 din Codul civil la Republicii Moldova nr. 1107/2002.

Potrivit consemnărilor § 3 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 9/2007, „Dreptul de preemțiune este un drept accesoriu al dreptului de proprietate. De exercitarea dreptului de preemțiune depinde modul de exercitare a dreptului de proprietate. Dreptul de preemțiune, în condițiile art. 9 din Constituție, se aplică egal atât în cazul înstrăinării proprietății private, cât și în cazul înstrăinării proprietății publice. Curtea Constituțională apreciază că prevederile art. 108 din Legea nr. 1252-XIV nu depășesc regimul juridic al dreptului de preemțiune.[...]” În argumentarea acestor concluzii Curtea Constituțională invocă dispozițiile alin. (5) art. 46 din Constituție, conform cărora dreptul de proprietate obligă la asigurarea bunei vecinătăți și respectarea celorlalte sarcini, care, potrivit legii, revin proprietarului. Prevederile art. 108 din Legea nr. 1252-XIV respectă aceste exigențe constituționale.

Astfel, Curtea Constituțională a constatat că art. 108 din Legea nr. 1252/2000 nu contravine dispozițiilor constituționale ce garantează exercitarea dreptului de proprietate, cuprinse în art. 9, art. 46, art. 126 și art. 127 din Constituție.

Adițional, raportând prevederile examinate la principiile autonomiei locale, în opinia Curții Constituționale, expusă în § 4 și 5 din Hotărârea nr. 9/2007, prevederile art. 108 din Legea nr. 1252/2000 „nu reprezintă o ingerință a Parlamentului în activitatea autorităților administrației publice locale, nu îngrădesc dreptul consiliilor locale și al primarilor de a activa, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome. Prin urmare, sunt conforme cu principiul autonomiei locale, statuat de art. 109 și art. 112 din Constituție”; „nu încalcă nici obligațiile Republicii Moldova asumate prin art. 3 alin. 6, art. 4 și art. 9 alin. 1-3 din Carta Europeană a Autonomiei Locale. Ele nu restrâng dreptul autorităților administrației publice locale de a rezolva și a gira o parte importantă din treburile publice în baza competențelor legale, aceste competente fiind depline și întregi, precum nici nu le restrâng dreptul de a-și adapta acțiunile la condițiile locale, nu afectează colectivitățile locale. Fiind în concordanță cu dispozițiile Cartei Europene a Autonomiei Locale, prevederile art. 108 din Legea nr. 1252-XIV respectă exigențele impuse de art. 8 și, implicit, de art. 4 din Legea Supremă.”

În același timp, organizația cooperatistă de consum are un statut special, fiind o organizație necomercială, care desfășoară activitate economică prin satisfacerea necesităților și intereselor membrilor săi. Prin urmare, orice modificare în specificul activității acesteia poate afecta activitatea economică a acesteia.

În subsidiar, menționăm că inițiativa legislativă anterioară de abrogare a art. 108 din Legea nr. 1252/2000 (nr. 491 din 4 decembrie 2015) a fost retrasă din motivele expuse în Hotărârea Curții Constituționale nr. 9/2007.

Prin urmare, pentru soluționarea problemei abordate, urmează a fi efectuată o analiză a impactului de reglementare complexă privită în contextul oportunității modificării art. 108 din Legea nr. 1252/2000, pentru asigurarea adoptării unor norme echilibrate atât sub aspectul respectării principiilor autonomiei locale, cât și sub aspectul reglementării consecvente a activității cooperativelor de consum. În mod special, urmează a fi reglementat modul de transmitere a terenurilor către autoritățile publice locale în condițiile Codului civil modernizat din 1 martie 2019, precum și termenul de realizare a acesteia. Totodată, se poate condiționa menținerea regimului de folosință a terenului de către cooperativa de consum (de exemplu, ca să fie o entitate activă, să nu aibă datorii la buget, să fie folosit terenul în anumite scopuri).

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 600

от 14 августа 2023 г.

Кишинэу

**Об утверждении Заключения по проекту закона
о признании утратившей силу статьи 108
Закона № 1252/2000 о потребительской кооперации**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение по проекту закона о признании утратившей силу статьи 108 Закона № 1252/2000 о потребительской кооперации.

Премьер-министр

ДОРИН РЕЧАН

Контрассигнуют:

Заместитель Премьер-министра,
министр экономического развития
и цифровизации

Думитру АЛАЙБА

Министр юстиции

Вероника Михайлов-Морару

